

እንካብ ኢሮብ ዲያስፖራ ግሎባል ኮሚቴ ዝተውሃበ መግለጺ

ናይ ፖለቲካ ሥራሕ ሰሪሕካ፣ ምንም ፖለቲካ የብሉን ምባል ትርጉም የብሉን!

አቕዲምና ንመስሕብ ቱሪዝምን ሃፍትታት ተፈጥሮን ትግራይ ንምፍላጥ ብኣይተ ዓንዶም ገብረኢየሱስ ዝተዳለወ መጽሓፍ ፣ 12 ሚያዝያ 2011 ዓ ም ተመሪቑ ዘይሕጋዊ ካርታ ትግራይ ሒዞ ናብ ህዝቢ ንክበጽሕ እንትግበር ቢሮ ቱሪዝምን ሃፍትታት ተፈጥሮን ክልል ትግራይ ንምንታይ ክእግዶ ከምዘይከኣለ ኣግራሞት ከምዝፈጠረልናን ብጣዕሚ ከምዘሕዘነናን ክንገልጽ ንፈቱ። እዞ መጽሓፍ ናብ ህዝቢ ቅድሚ ምቕራቡ እዞ ቢሮ ኣይረኣዮን እሊካ ምግማት ዝከኣል ኣይከነን። እዞ መጽሓፍ ዘይሕጋዊ ካርታ ሒዞ ናብ መንበብቲ ንክበጽሕ ምፍቃድ ሳዕብኡ እንታይ ከምዝኸውን ዘይምርዳእ ንባዕሉ ንምእማን ከምዘጸግም'ውን ግሁድ እዩ። እዞ ነውረይናን ሕገ-ወጥ ዝኾነ ካርታ ናብ ህዝቢ እንትብተን እንተሎ እዞ ንባዕዲ ከምዝተውሃበ ተገይሩ እንትሰፍር ቕዲሚ ህዝቢ ምእዋዩ ክእግዶን ክኹንግን ዝግባእ ዝነበሮ እዞ ጉዳይ ዝምልከቶ ቢሮ ክልላዊ መንግሥቲ ትግራይ ክኸውን ይግባእ ነይሩ። ዘበን ተገላቢጡ ግዲ ኾይኑ ግን ክንዲዙይ ዓቢይ ጌጋን፣ ዶብ ሃገር ኣሕሊፍ ዝሃበን ካርታ ተሰኒዱስ፣ ብዓጀባ ተመሪቑስ፣ ናብ ኢድ ህዝቢ በጺሑ እስካብ ኣውያት እነስምዕ መንግሥቲ ሱቕ ኢሉ ምርኣዩ'ውን ንክትርይኦ ዘይከኣል እዩ።

እዞ ካርታ መሬት ትግራይ እንካብ ጫፍ ናብ ጫፍ ብውዕሊ ኣልጀርስ ተሰኒዶ ብወሳነ ሄግ ኣብ ወረቐት ዝተሓንፀፀ ካርታ ቅዳሕ ምኺኑ ማንም ብዛዕባ ካርቶግራፊ ንእሽቶይ ኣፍልጦ ዘለዎ ሰብ ብግልጺ ክዕዘበን ክርእዮን ዝክእል ክዉን ሓቂ እዩ። ብዙ ምክንያት እዞ ካርታ ልዑላዊ መሬት ኢትዮጵያ ኣሕሊፍ ንኤርትራ ዘረከበ ምምብርካኽ ወይ ከዓ ክድዓት ሃገር እዩ ክንብሎ ንክእል።

ብመሠረቱ ካርታ ናይ ሓንቲ ንእሽቶይ ከተማ ኾነ ሰፈር ተፈልዩ ተሰሪሑ ናብ ህዝቢ ከምዝውዘዕ እንፈልጦ ሓቂ እዩ። እዞ ካርታ እዞይ ግን ብፍላጥ ንበሎ ብዘይፍላጥ ሳዕቤኑ ፍጹም ሓይደና እዩ። ሉዓላዊ መሬት ኢትዮጵያ ብጠላዕ ቀትሪ ንኤርትራ ዘረከብ ካርታ እዩ። ውሑዳት ኣባላት ሕብረተ-ሰብና ንዛካርታ እዚ ኣ ነገሎም ብምርኣይ፣ ኣቕልል ኣቢሎም ክርእዩዎን፣ ኣሰናዳኢ እዞ መጽሓፍ ኣይተ ዓንዶም ገብረየሱስ ዝሃብዎ መብሪሂ እኹል ገይሮም ዝወስድዎን ክህልዉ ይክእሉ እዮም። ከምዘይ ዓይነት ኣረኣጺያ ንቱ ኹነታት እንካብ ሡሩ እንካብ ዘይምክትታል ዝነቐለ እዩ ኢልካ ክሕለፍ ይከኣል እዩ። ይኹን እምበር ካድረታትን ኣባላት ድጂታል ወያኔን ብዝተፈላለዩ ኣስማት እናቐረቡ፣ ንዙ ብቕላዕ ናብ ህዝቢ ዝተበተነ ካርታ ምቅዎም እንካብ እንጅምር ዘርእዩዎ ዘለዉ ጠባይን ኣብ መርበብ መራኸቢ ሓፋሽ (FB) ዘሰራጩዎዎ ዘለዉ ነውረይና ጸርፍን ስም ምጥፋእን ግን ዘሕልፎ መልእኽቲ ኣለዎ።

ንዛ ናይ ሀዚ ካርታ ንበይና ነጻልና እንተረእናዎ እቲ ዝወሃበና ዘሎ መምሰሊ መልሲ ሓቂ መሲሉ ክረኣዩና ይክእል እዩ። ስለዝኾነ'ውን ንቱ ጉዳይ እንካብ ሡሩ ምስ ኣመፃፅኡ ክንርእዮ እንከሎና ዝህበና ስእሊ እዩ ናብቲ ሓቂ ከብጽሓና ዝክእል።

መጀመሪያ ሻዓቢያ ኣብ ባድመ ወራር ቕድሚ ምፍፃሙ፣ ኣብ ሞንጎ ፈጻሚ ሥራሕ ህወሓት፣ ሻዓቢያ ክወረና እዩ ኣይወረናን እንካብ ምባል ሓሊፍስ፣ ንዛላንበሳ ን20 እስካብ 30 ዓመት ዝኣክል ሻዕቢያ እንተገዝኣ እንታይ ኣለዎ ክሳብ ምባል ዘይፈሩ ሀዚ'ውን ኣብ ወሽጢ ህወሓት ብዝተፈላለዩ መንገዲ ኣብ ዝውሰኑ ውሳኔታት ጸቕጢ ከንብሩ ዝክእሉ ኣባላት ዝተሓወስዎ ከቢድ ክትዕ ተኸይዱ፣ 5 ን4 ኣይወረናን ዝብል ክፋል ከምዘሸነፈ ዝፍለጥ እዩ። ወራር ምስተፈጸመ እንታይ ንግበር ዝብል ክትዕ ኣብ ሞንጎ ፈጻሚ ሥራሕን ማእኸላይ ኮሚቴን ኢህወዴግ ብቕደም ሰዓብ ተኸይዱ። ኣብዙ ጊዜ እዞይ ብድምዲ ብልጫ ሻዓቢያ ብፍቓዱ እንተዘይወጽዩ ኣገዲድና ክነውጽዎ ኣሎና ዝብል ሓይሊ ከምዘሸነፈ ዝፈለጥ እዩ። ሻዓቢያ ብፍቓዱ ክወጽእ ብዘይምክኣሉ ኢትዮጵያ ናብ ጦርነት ክትኣቱ ኣብዝተገደደትሉ እዋን ወታሃደራዊ ምድላዎት ንምግባር ገንዘብ እንትጥየኹ ገንዘብ እናሃለወ የለን ብምባል ንቱ ተልእኾ ከክሸፍ ዝፀዓሩ ቀ/ሚ መለስ ምንባሮም ኣይተ ስዩ ኣብርሃ ኣብ መጽሓፍም ኣነጺሮም ብምጽሓፍ ዝመስከርዎ እዩ። ጦርነት ተጀሚሩ ሠራዊት

ሸዓቢያ አብ ህድማ እናሃለው አብዘይእዋኑ ሠራዊት ኢትዮጵያ ግስጋሰኡ ክዓግት ዝወሰኑ ቀ/ሚ መለስ ዜናዊ እዮም። ከማኡ'ውን ሠራዊትና ግስጋሰኡ አብ ሰንዓፈን ተሰነይን እንትዕገት ብይም ዝተኸበረ ሉዓላዊነትና አብ ዋጋ ዕዳጋ ንምውዓል ውዕሊ ኣልጀርስ ዝፈረሙ ቀ/ሚ መለስ ዜናዊ እዮም። ብመሠረት ውዕሊ ኣልጀርስ ዝተቐቐመ ኮሚሽን ወሰን ዝሃቦ ብይን ንሕና ደረትና ከምዘይንፈልጥ ተቐጻርናስ፣ ኣይተ ሥይም መስፍን (ብእዋኑ ናይ ኢትዮጵያ ወፃኢ ጉዳይ ሚኒስትር) አብ ሄግ ኮሚሽን ወሰን ብይን ዝሃቡሉ ምሽት መሬትና ጥራሕ ዘይኮነስ ዘይጠየቕናዮ መሬት'ውን ረኺብና ኢሎም ከሳዕስዑና ከምዝሓደሩን ብጽባሒቱ መረት ምስወገሕ ንቴሓቂ ክንፈልጦ ምኽኣልናን ንዝክሮ ኢና። ንብረት ወለዲ ኢሮብ ዝኾነ ታሪኽን ደረትን ህዝቢ ኢሮብ ዝምስክሩ ሰነዳት እንካብ ሰብ ንብረት ወለድና ተኣሪዩ አብ ኢድ ወጻኢ ጉዳይ ኢትዮጵያ ንክተርፍን ናብ ዋናታቱ ከይምለስን ዝተገብረ ኣይተ ሥይም ሚኒስትር አብዝነበሩሉ እዋን ምኪኑ ዝርሳዕ ኣይኮነን። ማእኸላይ ኪሚቴ ህወሓት ጽባሕ ጦርነት ኣብክልተ ንክግማዕ ምኽንያት ዝነበረ ጉዳይ ዶብ ምንባሩ አብ እዋኑ ትዳሎ አብ ዝነበረት ህዝብዝዊ ጋዜጣ ሰፊሩ ዘንበብናዮ እዩ። ኣይተ ኢሳያስ ውዕሊ ኣልጀርስን ብይን ሄግን ብምጥሓስ ዓቃብ ሰላም እንተበርሩ፣ 25 ኪ/ሜ ናይ ሰላም ቀጠና ሥራዊቶም ብምእታው ውሳኔ ሕቡራት መንግስታት እንትጥሕስዎ ምንም ስጉምቲ ክውሰድ ኣይረእናን። ተጨውዮም ዝተወሰዱ ዜጋታትና ደው ዝብሉሎም መንግሥቲ ረኺቦም ኣይረእናን ኣይሰማዕናን። አብ ዝሓለፈ ዓመት ፈጻሚ ኣካል ኢህወዴግ ትሽዓተ ኣባላት ህወሓት ሓዊሱ ማለት እዩ፣ ውዕሊ ኣልጀርስን ብይን ሄግን ብዘይ ምንም ቅድመ ኩነት ከምዝቕበልዎ ብመግለጺ ዝተረዳእናሉን፣ ንዙ ውሳኔ ሲዒቡ ቀ/ሚ ዓቢይ ውሽጡ ዘይንፈልጦ ምሕዝነት ብምፍጠር አብ ኣስመራን ሱዑዲን ዝኾነ ነገር ከምዝተፈራረሙን ንፈልጦ። ስለዝኾነ ንዙ ሀዚ ናብ ህዝቢ ዝተበተነ ካርታ ምስዘም ቀዲሞም ዝተገለጹ ተግባራት ኣዘምድና ብምርኣይ መሉእ ስእሊ ንምርካብ የክእለና እዩ ዝብል እምነት ኣሎና።

ኣይተ ዓምዶም ገ/ኢየሱስ እዙ ካርታ ምንም ፖለቲካዊ ተልእኾ የብሉን እንትብሉ ንቴ ናብ ህዝቢ ዝቐረበን ብኸንደይ ፍለጡልናን ዕድመን ዝተመረቐ ካርታ ምስ ካልእ ኣዛሚድና ናይ ምርኣይ ዓቕሚ ክህልወና ከምዝክእል አብ ግምት ዘእተውዎ ኣይመስሉን።

ቀዳማይ ጥያቄና አብ ትግራይ ናይ ቱርዝም መስሕባት ፈሊኻ ንምራይ ኮሚሽን ሄግ አብ ወረቐት ዘስመሮ፣ ህዝብና ግን እንካብ ጫፍ ናብ ጫፍ ዝነጸጎ ካርታ ንክጥቀሙ ዝመረጹሉ ምኽንያት እንታይ እዩ? ንታ ዝፀንሐት ሓቂ ዝሓዘትን ብሙሉእ ህዝብና ተቐባልነት ዘለዎ ካርታ ውሽጢ እተን ናይ ቱሪስት ስሕባት ክኾና ዝክእሉ ነቐጥታት ፈሊኻ ኣብቱ ካርታ ምቕማጥ ዘይተክኣለሉ ምኽንያት እንታይ እዩ? ናይ ሄግ ኮሚሽን አብ ዝሓንጸዎ ህዝብና ግን ዝነጸጎ ካርታ ምልክት ምግባር እንካብ ተክኣለ፣ አብቱ ህዝብና ዝቐበሎ፣ ዝኣምነሉን ደም ዝኸፈለሉን ካርታ ንምቕማጥ ዘይተክኣለሉ ምኽንያት እንታይ እዩ? ቐለም ዲዩ ኣብዩ መትሓዝ ቀለም?

ካልኣይ ጥያቄና፣ እቱ ካርታ ንምስሓብ ቱሪዝም ዝተሰርሐ እዩ ይብሉ፣ አብ ኣድጋዲ-ዓረ (ኢሮብ) ዋና ናይ ቱሪዝም ምስሕብ ክኾና ዝክእሉ ነቐጥታት ኣለዎ። እንካባኣተን እታ ሓንቲ ንሰለስተ ኢሮብ ዝወለደ ሱመ መጀመሪያ እግሩ ዘዕረፈላ ቦታ ካፍና ትበሃል። ታሪኽ ህዝቢ ኢሮብ እንካብታ ቦታ ይጅምር። ኣውራ ድማ አብ ዓዲ ኢሮብ እንካብ ዝርከባ መጀመርያ ገዳማት ሓይ ዝኾነን ንብዙሕ ክፍለ ዘመናት አብ ኣገልግሎት ዝጸንሑን ዘሎን ገዳም እንዳ ጊዮርጊስ'ውን ኣሎ። እዚኣም ክልቲኣም ቦታታት ኣብታ ምስጠራዊ ወዲት ከምዝህልዎ ተጠራጥር ካርታኣም ከስፍርወን ዘይደለዩወን ቦታታ ኢሮብ ሓንቲ አብ ዝኾነት ኣድጋዲ-ዓረ እዩን ዝርከባ። ታሪኽ ኢሮብ'ውን እዩን ዝውክሉ። ኢዚኣን መስሕባት ከም ሃብቲ ሃገር ዘይተርኣዮሉ ምኽንያት እንታይ እዩ? ኣዲኣ ሓዲጋ ሓፍትኖኣ ትናፍቕ ከምዝበሃል እንተዘይኮይኑ ታሪኽ ኢሮብ ብሱመ ኢዩ ዝጅምር። ንሱመ ዘለልካ ናበይ? እዙ ካርታ ምስ ፖለቲካ ምንም ትሕዝቶ የብሉን ኣይቀራረብን ዝበልዎ ምስቶም ልዕል ክብል ዘብራህናዮም ሓቅታት ተዘሚዶም እንትረኣዩ ኣባሃህላ ኣይተ ዓንዶም ገ/ኢየሱስ ማይ ዝቐጽር ኣይኮነን፣ ሚዛን ኣይደፍእን። ብምኪኑ'ውን ደምበይና ፖለቲካዊ ውዲት ኮይኑ ንረኽቦ።

ፈላጥና ባሃልቲ ካድረታት ነዚ ተግባር እንካብ ህወሓት ከርሕቕዎ እንክፍትኑ ይረኣ። አብ ትግራይ መሓውር መንግሥቲ ተቐጻጺሩ ዘሎን ዝነበረን ውድብ ህወሓት እዩ። ቢሮ መስሕብ ቱሪዝምን ሃፍትታት ተፈጥሮን ዝውነን ብመንግሥቲ

ክልል እዩ። ስለዝኾነ ብቐጥታ ይምልከቶ እዩ ምባል እኹል ይመስለና። እዛ ሃገር ናይ ኩላትና እያ። ንድሕንነታን ህልውናኣን ሓላፍነት ተረኪቡ ዘሎ ኹዓ ህወሓት እዩ። ስለዝኾነ'ውን ቅድሚኡ ኩሉ ንዙ ሕገወጥ ዝኾነ ተግባር ክርእዮን ስጉምቲ ክወስድን ዝግባእ ዝነበረ መንግሥቲ ክልል ትግራይ እዩ ንብል።

ስለዙይ ንዙ ኔጋ ንምእራም ዝስዕቡ ወሰንቲ ስጉምታት ክውሰዱ ንጥይቕ፤

1. ካርታ እዛ ክልል ብዘይምቕባል ንጸላኢ ክጠቕም ብዝኸእል ዘይሕጋዊን ብህዝብና ተቐባልነት ዝተነፍጎን ኣብ ወረቐት ዝተሓንጸጸ ዝፈሸለ ናይ ደረት ኮሚሽን ካርታ ብስም መስሓቢ ቱሪዝም ዘውጸኡ ሰባት ኣብ ቅድሚ ሕጊ ቀሪቦም ሕጊ ዝፈርዶም ክቕበሉ ምግባር፤
2. ምሳኡ ተተሓሕዞ እዙ ቢሮ ቱሪዝምን ሃፍትታት ትፈጥሮን ዘውጸኦ ካርታ ዘይሕጋዊ ምዃኑ ተፈሊጡ ብቤት ፍርዲ ንክእገድ እንትግበር ጥራሕ እዩ።
3. ሀዚ'ውን ዜጋታት ሕጋውነት ብዘይብሉ ካርታ መረትና ንባዕዲ ከምዝተውሃቦ ተገይሩ ተቐሚጡ ኣሎ። ስለዝኾነ መንግሥቲ ክልል ትግራይ ብህጹፅ መኣረምታ ስጉምቲ ክወስድ ንጽውዕ። እቲ ስጉምቲ ብእርማት ካርታ ወይ መጽሓፍ ኣይተ ዓንዶም ገ/ኢዮሱስ ዝምለስ ኣይኮነን። እዙ ካርታ እዙይ ዘምጽኦ መዘዝን ሳዕባንን ንወለዶታት ክሰጋገር ዝኸእል ምዃኑ ብሩህ ክኸውን ኣለዎ። ስለዝኾነ'ውን መንግሥቲ ክልል ትግራይ እንክይወዓለ እንክይ ሓደረ ናይዙ ካርታ ጉዳይ ናብ ቤት ፍርዲ ንክቐርብን ዘይሕጋዊ ምዃኑ ብቤት ፍርዲ ተወሲኑ ብሰነድ ክተሓዝን ንክገብር ለበዋና ነቕርብ።

እንተዘይከይኑ ግን ሓደ ተራ ጣሊያናዊ ዘዩሎ ፍባ "ሙና" ፈጢሩ ኣብዙ ሀዚ ዝኣተፍዮ ጸገም ከምዘእተወና፤ ምስ ሱዳን ኣብ ዘዳውብና ወሰን እውን ኮላኔል ጉዩን ዝበሃል ኢንግሊዘዊ ዘቐመጡ መስመር እንታይ ከምዘብጸሐልና ዝፍለጥ እዩ። ስለዝኾነ'ውን እዙ ጉዳይ ሕጋዊነት ክለበስ ምእንቲ ብቤት ፍርዲ ክእገድ ናይ ግድን ይኸውን። እዘን ክልተ ነገራት እንተዘይተገይረን ዶብና ኩሉ ጊዜ ኣብ ሓደጋ ከምዝኾነ ክፍለጥ ይግባእ። ኣ'ብዙ ኣጋጣሚ መንግስታት ኢትዮጵያን ኣርትራን ልኡኽን ባዕድኣውያን ገዛእቲ ንዝተሓንጸዎ ካርታ ከም ቅዱስ ነገር (Sacrosanct) ገይርኻ ብጭፍን ካብ ምቕባል፤ ወይ ንካርታን ውሳኔን ባዕድኣውያን ቀኖናዊ እምነት እንካብ ምሃብ ንድላይን ረብሓን ህዝብታት ክልቲኡ ሃገራት ከቐድሙ ንጽውዕ።

ንወገናትና እነሕልፎ መልእኽት'ውን ኣሎና!

እዙ ናይ 12 ሚያዝያ 2011 ቕለት ዝመልእ ተርእዮ ሕራስ ከምዝኸልኣኩም ንዕዘበ ኣሎና ቃንዛኹምን ቁጥዓኹምን'ውን ይርደኣናን ንካፈሎን ኢና። ይኹን እምበር ብንደት ተለዓዕሊኩም ናብ ዘዩድሊ ጉንጺ ንክይትኣትዉ ብጥብቂ ንላቦ። መሰልና ንምክባር ክንከዶ ዝግበኣና መንገዲ ኩሉ ብሰላማዊ መንገዲ ክንከዶ ኢና። እቲ እንኸዶ ጉዕዞ ብሓባር ተረዳዲእና፣ መዚናን መሚናን ከም ሓደ ሰብ ኮይንና ብብደረጃኡ ክንከዶ ኢና። ስለዝኾነ፣ ኩሉ ነገር ብትዕግስቲ ክንከዶ ንላቦ።

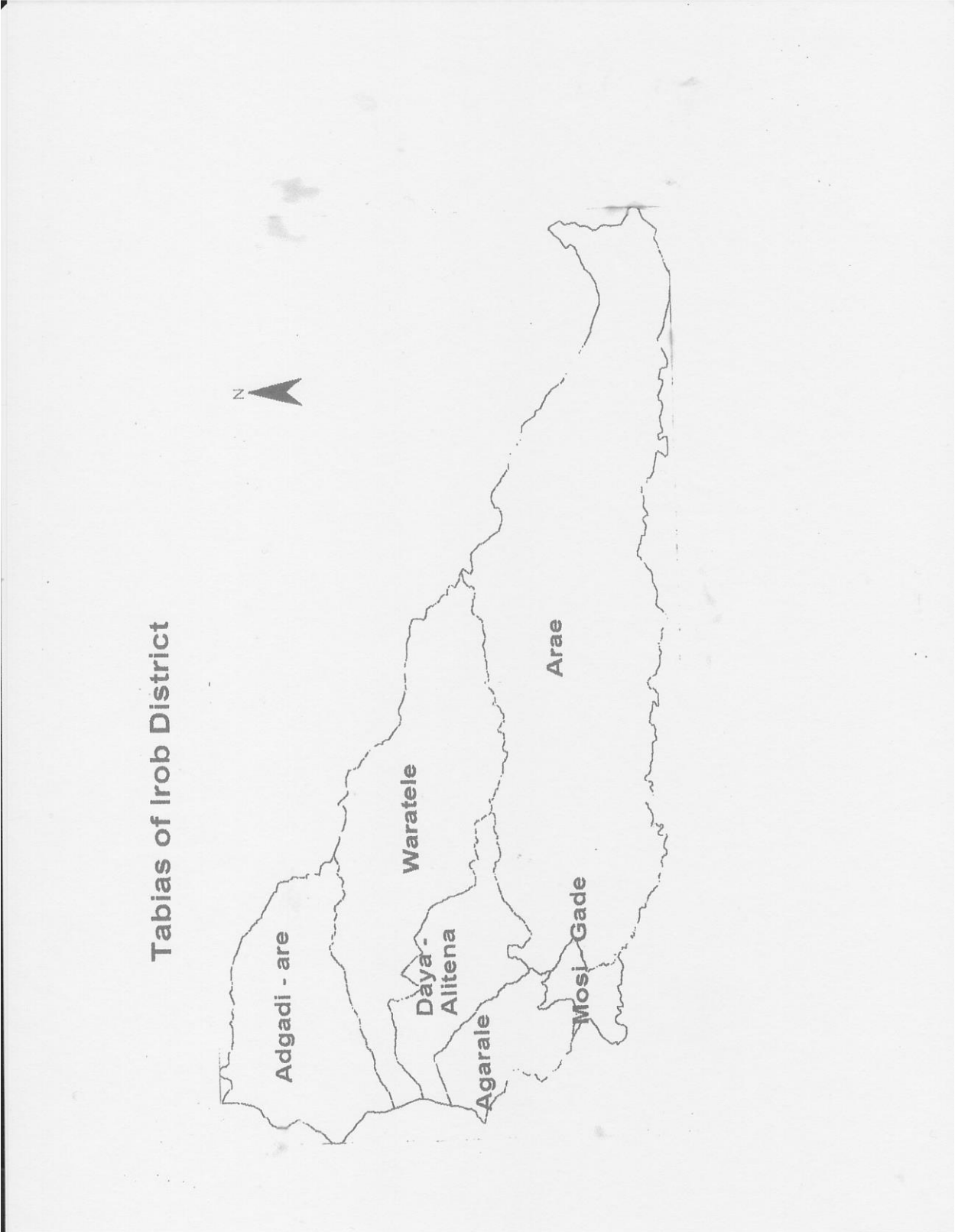
ናይ ህዝብና ውክልና ሒዝኩም ኣብ ሓላፍነት ዝተቐመጥኩም ወገናትና ናይዙ ካርታ ጉዳይ ብቤት ፍርዲ ንክእገድ ርኡይ ምንቕስቓስ ገይርኩም ክንርእዮኩም ትምኒትና እዩ። ተጎላቢብና እንኸደሉ እዋና ኣይህሉን።

ቢሮ ፍትሒ ትግራይን ፈደራልን እዙ ጉዳይ ብቤት ፍርዲ መዕልቦ ንክረክብ ንክሠርሑ ፃዊዒትና ነቕርብ!

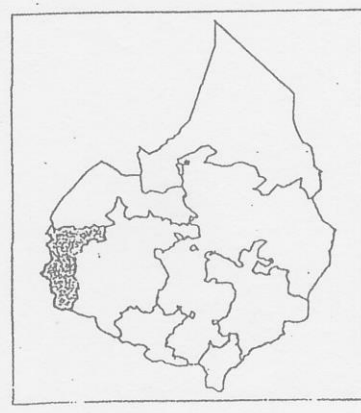
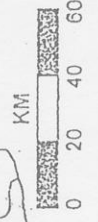
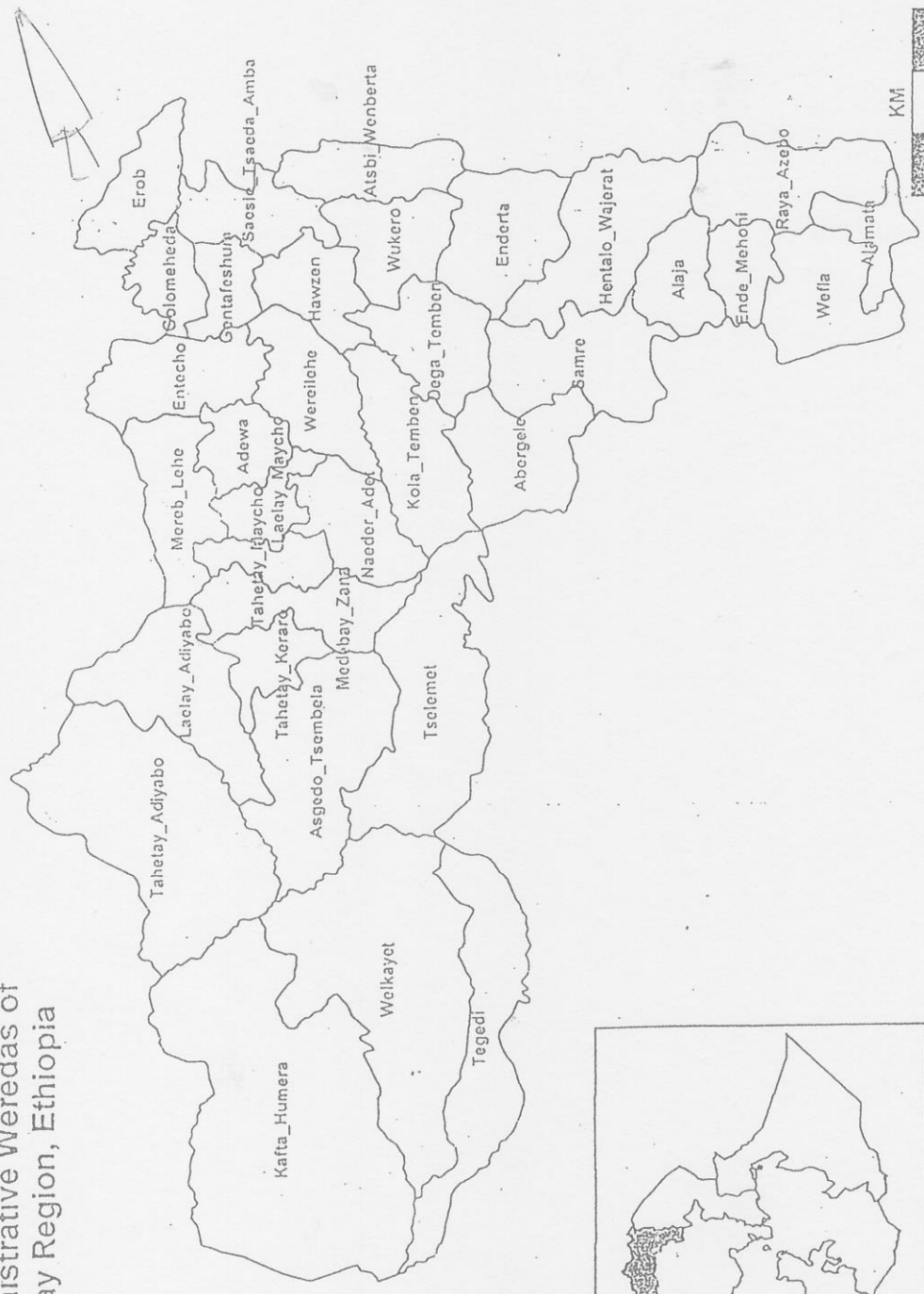
14 ሚያዝያ 2011 ዓ ም ኢት

irobcomm@gmail.com

እታ ሓቀይናን ካርታ ትግራይን ኣብ ውሽጢ ትግራይ እትርከብ ካርታ ኢሮብን ምስቱ ሀዚ ዝተዳለወ ዘይሕጋዊ ካርታ ዘለዎ ኣፈላላይ ንምርዳእ ዝኣክል ተለጢፉ ቐሪቡ ኣሎ!

Administrative Weredas of Tigray Region, Ethiopia

UNDP-EUE 1996
All borders are unofficial and approximate